

Bedrijfseconomie in Balans, 9^e druk, havo, Hoofdstuk 22 Kostensoorten Samenvatting d.d. 1-10-2023

22.1 Inkopen

Een handelsonderneming koopt producten in om deze vervolgens weer te verkopen. Tot de kosten behoort dan de inkoopprijs verkopen. De inkoopprijs verkopen bereken je als *afzet x inkoopprijs per artikel*.

Er zijn ook ondernemingen met een *omvormingsproces*: het maken van een product met behulp van grondstoffen, hulpstoffen en materialen. *Grondstoffen* zie je terug in een eindproduct en *hulpstoffen* die nodig zijn om de productie mogelijk te maken, zie je niet terug in het eindproduct. De kosten berekenen we hier vaak van als: *verbruikte hoeveelheden x inkoopprijs per eenheid grondstoffen/materialen*.

22.2 Kosten duurzame productiemiddelen

Duurzame productiemiddelen zijn productiemiddelen die meer jaren meegaan. Tot de aanschafprijs van een duurzaam productiemiddel behoren ook de bijkomende kosten, zoals overdrachtskosten (gebouw) en installatiekosten (machines).

Afschrijven is het in de boekhouding tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van duurzame productiemiddelen. Dit doe je om de kosten gelijkmatig over de levensduur te spreiden.

De *grootte van de afschrijving* is afhankelijk van:

- de waarde van de duurzame productiemiddelen;
- de levensduur;
- de restwaarde;
- het gebruik.

De *technische levensduur* is de periode waarin het duurzaam productiemiddel prestaties kan leveren.

De *economische levensduur* is de periode waarin op economische gronden het verstandig is het duurzaam productiemiddel prestaties te laten leveren.

De *restwaarde* van een duurzaam productiemiddel is de opbrengst die de onderneming aan het einde van de levensduur bij verkoop voor het productiemiddel verwacht te ontvangen. Eventuele *sloopkosten* of verwijderkosten worden in mindering gebracht op de restwaarde. Bij afschrijving met een vast percentage van de aanschafprijs per jaar berekenen we het bedrag dat per periode wordt afgeschreven met behulp van de formule: $(A-R)/n$.

De *boekwaarde* van een duurzaam productiemiddel berekenen we door de aanschafprijs te verminderen met de al afgeschreven bedragen.

Tot de *overige kosten* van duurzame productiemiddelen rekenen we de complementaire kosten. *Complementaire kosten* zijn alle kosten die samenhangen met het duurzaam productiemiddel op de afschrijvings- en interestkosten na, zoals onderhouds- en reparatiekosten.

22.3 Personeelskosten, arbeidsuurtarief en factuureertarief

De *personeelskosten* bestaan uit de kosten van de *brutolonen en salarissen* en de *bijkomende kosten*, zoals sociale lasten en pensioenpremies.

Het *arbeidsuurtarief* is een intern tarief waarin we alle personeelskosten per productief (door te berekenen) uur opnemen.

Het *factuureertarief of factuurtarief* is een tarief waarin we naast de personeelskosten ook de overige bedrijfskosten (soms met uitzondering van materiaalkosten) en een winstopslag opnemen.

22.4 Overige kosten

Voor investeringen in productiemiddelen is vermogen nodig en dat leidt tot *interestkosten*.

De *kosten van grond* bestaan vooral uit interestkosten over het geïnvesteerde vermogen.

Ook zijn er kosten van *diensten van derden* (uitbesteed werk) als de onderneming bepaalde activiteiten door andere bedrijven laat uitvoeren.

Belastingen, zoals onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting en assurantiebelasting zijn belastingen die kosten voor een onderneming veroorzaken.